

นวัตกรรม สาขาการจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. ชื่อนวัตกรรม เปลี่ยนขยะเป็นทองคำคุ้มครองครอบครัว

ประเภทนวัตกรรม (จำแนกตามเป้าหมาย)

☒ นวัตกรรมผลิตภัณฑ์ (product innovation)

☐ นวัตกรรมบริการ (service innovation)

☒ นวัตกรรมกระบวนการ (process innovation)

สาขาที่ประกวด สาขาการจัดการสุขภาพชุมชนและอนามัยสิ่งแวดล้อม

จังหวัดอุดรธานี

อสม.ดีเด่นระดับ ☐ เขต ☒ ภาค ☐ ชาติ

2. ข้อมูลส่วนตัว

ชื่อ : อสม. อรสา อ่อนชูศรี

ที่อยู่ : 76/35 หมู่ 2 ต.บ้านแก่ง อ.ตรอน จ.อุดรธานี

อาชีพ : ค้าขาย

ระดับการศึกษา : ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ระยะเวลาเป็น อสม. : 14 ปี

คติในการทำงาน “ครอบครัวมีความรัก ความอบอุ่น มีความเอื้อกุลและมีทัศนคติที่ดีต่อการบำเพ็ญประโยชน์ ให้แก่ส่วนรวม”

3. ที่มาและความสำคัญของการสร้างนวัตกรรม

สืบเนื่องจากการที่เราได้รับซื้อขยะของทุกเดือนได้พบว่า มีขยะที่นำมาขายเป็นส่วนใหญ่ คือ ขวดน้ำ พลาสติก ขวดแก้ว กระดาษ กระป๋องนม เป็นต้น ทางสภาผู้นำมองเห็นการเพิ่มมูลค่า ในขวดพลาสติก ประกอบกับพื้นที่หมู่ 2 ต.บ้านแก่ง อ.ตรอน จ.อุดรธานีส่วนใหญ่เป็นชุมชนกึ่งเมืองมีพื้นที่ส่วนน้อย ที่จะใช้ในการปลูกผักทานเองเพื่อบริโภค จึงคิดค้นนวัตกรรมในการปลูกผักแล้วใช้น้ำน้อยอีกทั้งมีผักทานในครัวเรือนทุกวัน จาก ภาชนะที่เป็นส่วนประกอบของพลาสติกเป็นส่วนใหญ่ อีกทั้งปลูกได้ทุกหลังคาเรือนโดยไม่จำเป็นต้องมีพื้นที่เป็นดิน ใช้ระบบในการปลูกแบบไฮโดรโปนิคส์แบบกาลักน้ำ โดยเริ่มจากสภาผู้นำและแกนนำหลักเป็นต้นแบบ และสามารถทำได้ทุกครัวเรือน อีกทั้งยังปลอดภัยและมี ด้ต่อสุขภาพ และสามารถต่อยอดได้ตลอด ทั้งปี

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อลดปริมาณขยะและ เพิ่มประโยชน์ ในการใช้สอย
2. เพิ่มความสามัคคีการมีส่วนร่วมในชุมชนและภาคีเครือข่าย
3. เพื่อให้ประชาชนทุกครัวเรือน มีผลิตปลอดภัยเพื่อบริโภคทุกครัวเรือน

5. ขั้นตอนการพัฒนานวัตกรรม

1. มีการประชุมสภาผู้นำทุกเดือน
2. มีการมอบหมายหน้าที่ให้กับสภาผู้นำทุกคน
3. มีการติดตามและประเมินผลหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม
4. มีการประสานงานกับภาคีเครือข่ายเช่น เทศบาล โรงพยาบาล วัด โรงเรียน

6. วิธีการทำนวัตกรรม

1. นำวัสดุที่เหลือใช้ ยกตัวอย่างเช่น “ขวดพลาสติก” นำมาดัดแปลง (ดังภาพ) ภาชนะปริมาณให้พอเหมาะ ตัดส่วนหัวให้สูงกว่าและส่วนก้น ให้สามารถ ใส่ดินและน้ำ ให้เหมาะสม (สังเกตให้เกิดการสมดุลอย่างลงตัวก็พอ)

2. นำเศษผ้าที่ซับน้ำได้ดี ใช้ผ้าขนหนูเก่าๆ นำมาตัดออกทำคล้ายไส้ตะเกียง เพื่อสอดเข้าไปในปากขวดความยาวของผ้า ให้ยาวถึงก้นขวดและถึงกึ่งกลางปากขวด เพื่อที่ผ้าจะได้ซึมซับน้ำกระจายความชื้นเพื่อนำน้ำไปหล่อเลี้ยงต้นพืช ดังในรูป แบบ “กาลักน้ำ” (ผ้าสำคัญมากจะต้องเป็นผ้าที่ซับน้ำได้ดี)

1.

2.

3. นำส่วนที่เป็นกรวยด้านบน (ผสมดินพร้อมใช้ปลูกแช่น้ำไว้ 3-5 ชม.เพื่อให้ดินคลายแก๊ส และอมน้ำ) นำดินมาใส่ในกรวยส่วนบนของขวดใส่ดินไม่แน่นจนเกินไป โดยให้ดินโอบล้อมผ้าไว้เพื่อกระจายการซึมน้ำในดินได้ดีมากขึ้น เติมน้ำใส่ก้นขวดเว้นระยะเล็กน้อยให้อากาศได้ถ่ายเท (ปัจจัยสำคัญควรเป็นน้ำประปา ที่พักไว้ 7-10 วันหรือจะเป็นน้ำห้วย คลองหนองบึง ก็ได้ น้ำที่มีคลอรีนอาจจะทำให้พืชโตช้า และตายได้)

4. นำต้นกะเพราต้นอ่อนที่จะปลูก เด็ดยอดอ่อนออกก่อน (เพื่อหลอกให้ตกใจ เค้าจะเข้าใจว่าจันทาลังจะตาย เค้าจะรีบเร่งปรี๊ดและใบออกมาเพื่อรักษาชีวิตไว้) ตั้งนวัตกรรมในภาชนะเพาะ อายุ 7 วัน ได้แตกยอดและใบอ่อนกะเพรา เราเคยทำการประเมินไว้ว่า กะเพรา 1 ต้น สร้างรายได้ ปีละ 2,800 บาท เพราะกะเพรายิ่งหยอกยิ่งแตก

3.

4.

7. ประโยชน์ของนวัตกรรม

1. สิ่งแวดล้อมสวยงาม ทุกครัวเรือน สามารถปลูกเป็นไม้ประดับและผักที่รับประทานได้
2. เกิดสังคมเล็กๆ ในการพัฒนานวัตกรรมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จากการระดม
3. ลดค่าใช้จ่ายในครัวเรือนและเพิ่มมูลค่าจากสิ่งประดิษฐ์ที่เรียกว่า “นวัตกรรม”

8. ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

1. ผักไฮโดรโปนิกส์ ชีวภาพ จะใช้เวลาในการเจริญเติบโตนานกว่าผักที่เคมี
2. ผักไฮโดรโปนิกส์ ชีวภาพ จะต้องใช้น้ำที่ปลอดคลอรีน (ถ้าใช้น้ำประปาต้องพักน้ำไว้อย่างน้อย 7 วัน)
3. ผักไฮโดรโปนิกส์ ชีวภาพ ต้องอยู่ที่มีแดดรำไร เพื่อรักษาอุณหภูมิ ไว้ป้องกันไม่ให้ดินร้อนจนเกินไป

9. ข้อเสนอแนะในการพัฒนานวัตกรรม

1. คิดค้นต่อยอดการพัฒนานวัตกรรมให้ครอบคลุมครัวเรือน
2. ในอนาคตจะผลิตและพัฒนาต่อเนื่องในเรื่องของการใช้สารชีวภาพทุกครัวเรือน
3. เพิ่มนวัตกรรมสร้างสรรค์การปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ชีวภาพ มากกว่าการใช้ขวดพลาสติก